
УДК 371.146

Ірина ГУМЕНЮК

ORCID: 0000-0002-3638-2755

викладач кафедри методики викладання
навчальних предметів комунального
закладу «Житомирський обласний
інститут післядипломної педагогічної
освіти» Житомирської обласної ради,
м. Житомир

РАМКА БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЇХНЬОЇ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Анотація. Сучасна школа потребує вчителя, котрий перебуває в авангарді суспільних та освітніх перетворень, готовий до накопичення та отримання нових ідей, є агентом сучасних змін, здатен не тільки працювати у новому форматі, а також є конкурентоспроможним, удосконалює свої професійні уміння, навчається впродовж усього життя, використовую різні інструменти керування власним професійним розвитком, одним з яких є Рамка безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов.

У статті розглянуто структуру Рамки безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов, яка визначає основні напрями безперервного професійного розвитку вчителів, є засобом усвідомлення професійної ролі вчителя як фасилітатора учіння, інструментом для вимірювання рівня фахової підготовки вчителів, а також путівником для вчителів у плануванні подальшого удосконалення професійної

компетентності за допомогою дескрипторів професійної діяльності вчителів різних кваліфікаційних категорій у таких сферах: планування уроків та курсів, розуміння учнів, організація уроку, евалюація та оцінювання навчальних досягнень, знання предмета «Англійська мова», керування власним професійним розвитком.

Робиться акцент на можливості використання Рамки під час проходження курсів підвищення кваліфікації вчителів (викладачів) англійської мови з метою розвитку рефлексивних умінь, для аналізу своєї діяльності, самовдосконалення та саморозвитку, тому як в сучасних умовах досягнення життєвого і професійного успіху неможливе без постійного освоєння нових знань, без професійного вдосконалення, використання різних дієвих інструментів керування власним професійним розвитком, одним з яких є Рамка безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов. Уміле використання її в практичній діяльності дозволить учителю самостійно ставити та досягати цілі, обирати зміст та форми удосконалення, планувати конкретні шляхи свого розвитку, виховувати в собі необхідні якості для навчання впродовж життя.

Ключові слова: рамка безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов, професійний розвиток, інструменти керування власним професійним розвитком, безперервна освіта вчителів, освіта впродовж життя.

Вступ. У формулі Нової української школи визначено дев'ять ключових компонентів, одним з яких є умотивований учитель, який має свободу творчості і розвивається професійно. Сучасна школа потребує вчителя, котрий перебуває в авангарді суспільних та освітніх перетворень, готовий до накопичення та отримання нових ідей, є агентом сучасних змін, здатен не тільки працювати у новому форматі, а також є конкурентоспроможним, удосконалює свої професійні уміння, навчається

впродовж усього життя. Тільки вчитель, здатний самовдосконалюватися та саморозвиватися, використовуючи різні інструменти керування власним професійним розвитком, вирішувати творчі, нестандартні завдання, що виникають у процесі професійної діяльності, може досягти успіхів, бути гнучким у прийнятті рішень, прагне до реалізації нововведень та інновацій, знаходить нові, креативні шляхи вирішення професійних задач у процесі свого безперервного професійного розвитку.

Як зазначено в «Типовій освітній програмі організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти», яка затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 р. № 36, «Такі вчителі виконують в освітньому процесі ролі наставника, фасилітатора, консультанта, менеджера, мають академічну свободу, володіють навичками випереджувального проектного менеджменту (планування й організації навчання, розроблення навчально-методичного забезпечення, оцінювання та ін.), самостійно й творчо здобувають інформацію, організовують дитиноцентрований процес. Отже, закладають надійне підґрунтя для навчання впродовж життя з метою особистісної реалізації. Переосмислення соціальної і професійної місії вчителя Нової української школи актуалізує необхідність підготовки фахівців, адаптованих до сучасних соціокультурних умов, здатних творчо працювати, приймаючи нестандартні рішення в ситуаціях ринкової конкуренції, уникаючи стереотипізації і шаблонів, засвоювати нові професійні ролі і функції, забезпечувати випереджувальність розвитку країни, реалізовувати освітні проекти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо» [13].

Вихідні передумови. Безперервна освіта і самоосвіта, освіта впродовж життя набули сьогодні ключового значення, стають провідними чинниками побудови людиною професійної кар'єри, відповіддю на виклик

сучасного світу. Проблеми професійного розвитку педагогічних працівників досліджуються багатьма науковцями як за кордоном так і в Україні.

У широкому сенсі поняття «професійний розвиток» є розвиток людини в її професійній ролі. Більш конкретно професійний розвиток вчителя, за визначенням американського науковця А. Глетсорна, розглядається як зростання його професійних досягнень в результаті накопичення практичного досвіду і систематичного перегляду власного викладання і отримується вчителем шляхом наставництва, відвідування професійних семінарів, майстерень тощо, а також неформальний досвід, такий, як читання професійної літератури, перегляд педагогічних передач та ін. [17, с. 41].

Англійський вчений С. Дей запропонував наступне визначення: «Професійний розвиток включає весь природній навчальний досвід, а також ті усвідомлені й сплановані дії, які принесуть пряму, або опосередковану користь вчителю, групі вчителів, або школі в цілому, що в результаті позначиться на піднятті якості шкільної освіти. Це – процес, у ході якого вчитель самостійно або разом із своїми колегами переглядає, оновлює, розширяє свої зобов'язання щодо моральної мети викладання, а також критично розвиває знання, вміння, професійне мислення, планування і практику роботи з дітьми, молоддю й колегами на кожному етапі свого професійного життя» [16, с. 13].

Професор В. Семиченко розглядає професійний розвиток як усвідомлення та позитивне реконструювання життєвого і професійного досвіду [11].

В останні роки професійний розвиток став розглядатися як довготерміновий процес безперервного розвитку і навчання, систематичного надання можливостей зростання і розвитку в професії, має суттєвий вплив на поведінку вчителя, його очікування і навчальну

діяльність. Отже, професійний розвиток учителів можна визначити як довготривалий складний процес якісних змін у викладанні, спрямований на удосконалення професійної діяльності в освітньому середовищі та забезпечення успішності.

Професійне становлення і розвиток педагогів відіграють важливу роль у реформуванні освіти, її адаптації до вимог міжнародного освітнього простору. Саме тому спосіб організації неперервної професійної педагогічної освіти має та завжди матиме вагомий вплив на освіту та розвиток суспільства в цілому. В Україні розробляються нові підходи, форми та методи неперервної педагогічної освіти та професійного розвитку вчителів, удосконалюються шляхи підвищення професійного рівня, педагогічної майстерності, загальної культури вчителя, що є важливою умовою модернізації освіти. Про все це наголошується в низці нормативних документів, зокрема Законі України „Про освіту”, „Національній доктрині розвитку освіти України в XXI столітті, Концепції розвитку професійної освіти й навчання в Україні (2010-2020 рр), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр. тощо.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. основним завданням педагогічної освіти підкреслено організацію процесу безперервної освіти педагогів. «Неперервна освіта – процес, який охоплює все життя людини і забезпечує поступовий розвиток творчого потенціалу особистості та всебічне збагачення її духовного світу, це цілеспрямована систематична пізнавальна діяльність щодо освоєння і вдосконалення знань, умінь і навичок, здобутих у загальноосвітніх і спеціальних установах, а також шляхом самоосвіти. Інакше кажучи, неперервна освіта – це освіта впродовж усього життя в умовах швидких змін як засіб адаптації» [2, с. 581].

Про розвиток безперервної освіти йдеться в працях багатьох вітчизняних науковців (В.І. Астахова [8], С. П. Кудрявцева, В. В. Колос [4],

М. Лукашевич [6], В. Лозовецька [5], С. Сисоєва [12] та ін.).

Серед зарубіжних дослідників проблеми неперервної освіти, досліджувалися у роботах П. Ленгранда [14], О. Тоффлера [18] та інших. Значний внесок у розробку теорії безперервної освіти вніс Р. Дейв, який під безперервною освітою розумів «процес удосконалення особистого соціального і професійного розвитку протягом усього життєвого циклу індивіда з метою підвищення якості життя як людей, так і колективів» [15, с. 34].

Отже, вивчення робіт вітчизняних і зарубіжних дослідників свідчить про те, що професійний розвиток учителів є дуже важливою проблемою впродовж усього часу і завжди знаходиться під пильною увагою освітян і науковців всього світу. Це безперервний процес, який вимагає постійних зусиль, прагнення до вдосконалення і необхідно знати та вміти користуватися інструментами, які допоможуть у професійному розвитку вчителя. Питання актуальності данної проблеми потребує подальшого розвитку у розрізі післядипломного педагогічного удосконалення вчителів, формування професійної компетентності, тому найбільшою сферою застосування безперервної освіти виступає саме постійне, безперервне навчання та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у системі післядипломної освіти.

Розуміючи, що професійний розвиток вчителів є спланованим, безперервним та довгостроковим процесом, Британська Рада в Україні та Міністерство освіти і науки України ініціювали у 2011 році проект, результатом якого стали Програма та курс “Післядипломна педагогічна освіта вчителів іноземних мов” (2012). У складі Програми була запропонована Рамка безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов (Рамка), що описує професійну поведінку вчителів різних кваліфікаційних категорій.

Метою статті є визначення необхідності використання Рамки

безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов як дієвого інструменту керування власним професійним розвитком у безперервній освіті вчителів, розгляд можливості використання Рамки під час проходження курсів підвищення кваліфікації вчителів (викладачів) англійської мови з метою розвитку рефлексивних умінь, для аналізу своєї діяльності, самовдосконалення та саморозвитку.

Виклад основного матеріалу. Перспективи кар'єрного зростання пов'язані, насамперед, з підвищенням рівня професійної майстерності, керуванням власним професійним розвитком. Людина повинна постійно вчитися, і саме навчання протягом життя стає невід'ємною частиною професійної діяльності вчителя. Як підтверджує практика, аналіз анкетування, співбесіди, не всі вчителі мають достатній рівень рефлексивних умінь, можуть аналізувати, оцінювати свою діяльність, планувати шляхи вирішення професійних задач, розуміють, що саморозвиток, удосконалення професійної діяльності неможливе без самопізнання, самооцінки. Вирішенню цих питань допомагає використання різних інструментів керування власним професійним розвитком, які допомагають визначати рівень фахової підготовки, аналізувати, оцінювати, планувати та здійснювати керування власним професійним розвитком, удосконалюватися впродовж життя. Одним з таких дієвих, найбільш ефективних інструментів керування власним професійним розвитком у безперервній освіті вчителів є Рамка безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов.

Рамка визначає основні напрямки безперервного професійного розвитку вчителів, є засобом усвідомлення професійної ролі вчителя як фасилітатора учіння, інструментом для вимірювання рівня фахової підготовки вчителів, а також путівником для вчителів у плануванні подальшого удосконалення професійної компетентності. Вона пропонує дескриптори професійної діяльності вчителів різних кваліфікаційних

категорій у таких сферах: планування уроків та курсів, розуміння учнів, організація уроку, евалюація та оцінювання навчальних досягнень, знання предмета «Англійська мова», керування власним професійним розвитком.

В межах кожної сфери до дескрипторів розроблені показники, які конкретизують, деталізують та засвідчують професійні знання, уміння та ставлення вчителя. Для кращого розуміння змісту дескриптора або показника Рамка вміщує довідник окремих понять з тлумаченнями до них.

Як продемонстрував аналіз опитування і анкетування вчителів англійської мови, які проходили курси підвищення кваліфікації при КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЖОР, більша частина вчителів для керування власним професійним розвитком обирає обмін досвідом і думками з іншими вчителями на курсах підвищення кваліфікації, семінарах, участь у вебінарах, семінарах, вивчення досвіду роботи інших учителів, спостереження за уроками колег, робота з методичною, науковою літературою, інтернет-ресурсами. Лише 8% вчителів користувалися до проходження курсів Рамкою для самооцінювання рівня фахових знань та умінь. Тому на практичних заняттях «Рефлексивна діяльність вчителя англійської мови як основний фактор безперервного професійного вдосконалення» значна увага вчителів звертається на аналіз дескрипторів відповідних категорій, рефлексію власної професійної діяльності, визначення професійних потреб для вибору змісту, видів та форм удосконалення, планування власного професійного розвитку та здійснення самоосвітньої діяльності.

Вчителі самостійно оцінюють свої професійні уміння, визначають сфери, які потребують удосконалення, відповідно до наступних етапів розвитку: I етап – я це знаю, II етап – я це розумію, III етап – я це використовую, IV етап - я це інтегрую в процес навчання, демонструю високий рівень компетентності в цьому питанні. Якщо деякі сфери професійної діяльності відповідають тільки першому і другому етапам

(знання, розуміння), то це вказує на те, що їх необхідно розвивати і удосконалювати. Після визначення сфери, яка потребує розвитку, вчителі у відповідних групах разом з колегами та за допомогою методиста формулюють цілі, доцільність розвитку даного уміння, шляхи вдосконалення, добирають інструменти керування власним професійним розвитком і визначаються з часом.

Для методиста аналіз результатів рефлексії вчителів є основою для визначення змісту, форм та методів підвищення кваліфікації, підготовки фахових матеріалів, науково-методичного супроводу професійної діяльності вчителів.

Якщо вчителі вважають, що відповідно до дескрипторів професійної діяльності своєї категорії, вони не мають сфер, які варто розвивати, і планують підвищити свою кваліфікаційну категорію, вони знайомляться з дескрипторами та показниками наступної категорії, аналізують свої уміння і складають план дій відповідно до результатів аналізу.

Вчителям для виконання пропонуються такі завдання:

– використовуючи дескриптори відповідної кваліфікаційної категорії, проаналізуйте свої професійні уміння у таких сферах діяльності: «Планування уроків та курсів»; «Розуміння учнів»; «Організація уроку»; «Евалюація та оцінювання навчальних досягнень»; «Знання предмета»; «Керування власним професійним розвитком»;

– проаналізуйте результати та визначте сфери, які варто розвивати.
За потреби, зверніться за допомогою до колег або методиста;

– продумайте та складіть план дій щодо свого професійного розвитку;

– якщо Ви бажаєте підвищити свою кваліфікаційну категорію, проаналізуйте свої уміння, користуючись дескрипторами наступної категорії;

– складіть план дій відповідно до результатів аналізу.

Серед вчителів II категорії і категорії «спеціаліст» більшість учителів визначає аспекти професійного вдосконалення, але не вміють чітко сформулювати цілі та шляхи їх реалізації, скласти індивідуальний план професійного розвитку. Тому кожній групі пропонується завдання розробити дорожню карту професійного розвитку відповідно до сфер діяльності, зазначених у Рамці і після цього використати ці ідеї для індивідуального плану професійного розвитку.

Також учителям пропонується в групах обговорити, проаналізувати, поділитися досвідом роботи з таких питань: Як ви поєднуєте навчання та розвиток з повсякденним робочим життям? Як учителі можуть використовувати свій повсякденний досвід у класі для вдосконалення професійних навичок? Як учителі можуть обмінюватися ідеями, думками з колегами щодо навчання та розвитку? Як Ви плануєте в подальшому використовувати Рамку для безперервного професійного вдосконалення? Чи користувалися ви іншими інструментами керування власним професійним розвитком і що б ви порекомендували своїм колегам? Після обговорення вчителі доходять до висновку, що професійний розвиток – процес, який вимагає постійних зусиль, прагнення до вдосконалення і необхідно знати та вміти користуватися інструментами, які допоможуть у професійному розвитку, тому як вчитель відповідає за власний професійний рівень, розуміє свої професійні потреби, інтереси, сильні та слабкі сторони, визначає сфери та шляхи подальшого вдосконалення. Аналіз результатів зворотнього зв'язку після практичного заняття свідчить про те, що майже 100% вчителів визнають Рамку самим дієвим інструментом керування власним професійним розвитком, який допоможе вчителю не тільки проаналізувати свою практичну діяльність, а також визначитися з основними напрямками свого безперервного професійного розвитку.

Рамка має кумулятивний характер, що дає можливість відобразити

процес накопичення професійних знань та умінь від категорії до категорії, а також оцінити досягнутий результат на певному етапі професійного розвитку. Професійна діяльність вчителя аналізується за дескрипторами відповідної категорії та дескрипторами всіх попередніх категорій. Вчителям вищої категорії, які мають звання «старший вчитель» та «вчитель-методист» притаманні дескриптори всіх категорій. Це досвідчені вчителі, які також можуть виконувати одну або декілька додаткових ролей, перелічених у Рамці. Рамка є інструментом проектування безперервного самовдосконалення вчителів у міжатестаційний період, є універсальною за своїм характером і може використовуватися вчителями усіх іноземних мов, а також бути адаптованою до інших предметів.

Не тільки вчителі можуть використовувати Рамку у своїй практичній діяльності, вона розрахована на широке коло освітян: адміністрації навчальних закладів, які можуть використовувати Рамку для моніторингу якості учіння та викладання іноземних мов, підтримки професійної діяльності молодого спеціаліста, забезпечення прозорості та об'єктивності перебігу атестації, керівників освіти та всіх, хто долучається до процесу професійного розвитку та атестації. Атестаційна комісія за допомогою Рамки може визначати рівень вчителя згідно з дескрипторами відповідної категорії, забезпечити прозорість та об'єктивність здійснення процедури атестації, надати рекомендації вчителям щодо їхнього подальшого професійного розвитку.

Висновки. Таким чином, в сучасних умовах досягнення життєвого і професійного успіху неможливе без постійного освоєння нових знань, без професійного вдосконалення, використання різних дієвих інструментів керування власним професійним розвитком, одним з яких є Рамка безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов. Уміле використання її в практичній діяльності дозволить учителю самостійно ставити та досягати цілі, обирати зміст та форми удосконалення, планувати

конкретні шляхи свого розвитку, виховувати в собі необхідні якості для навчання впродовж життя.

Використана література

1. Закон України «Про освіту» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : www.mon.gov.ua.

2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний редактор В.Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

1. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» – [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: www.mon.gov.ua

2. Entsyklopediia osvity / Akad. ped. nauk Ukrainy ; holovnyi redaktor V.H. Kremen. – K. : Yurinkom Inter, 2008. – 1040 s.

3. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola>

4. Кудрявцева С.П., Колос В.В., «Міжнародна інформація» : [навч. посібник]. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2005. – 400 с.

5. Лозовецька В.Т. До питання оновлення професійної освіти / В.Т. Лозовецька // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. праць]. – К. : Педагогічна думка, 2012. – С. 134–142.

6. Лукашевич Н.П. Соціологія образования / Н.П. Лукашевич, В.Т. Солодков ; под ред. Н. П. Лукашевича. – К. : МАУП. 1997. – 224 с. 3. Михайлева Е. Г. Непрерывное образование как фактор развития интеллектуаль

7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.president.gov.ua/ru/documents/15828.html>.

8. Непрерывное образование как принцип функционирования современных образовательных систем: (первый опыт становления и развития в Украине) : монография / под общ. ред. В. И. Астаховой ; Нар. укр. акад. – Харьков : Изд-во НУА, 2011. – 214 с.

9. Програма післядипломної педагогічної освіти вчителів іноземних мов / [ред. О. П. Шаленко] - К.: ТОВ «ХІК», 2012. – 391с.

10. Рамка безперервного професійного розвитку вчителів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.britishcouncil.org.ua/year-of-english/updates/blog/professional-framework-teachers>.

11. Семиченко В.А. Психологічні аспекти професійної підготовки і післядипломної освіти педагогічних кадрів / В.А.Семиченко // Післядипломна освіта в Україні. –2001. – №1. – С. 54–57.

12. Сисоєва С.О. Творчість і технології у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти / С. О. Сисоєва // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2008. – № 2 . – С. 79 – 86.

13. Типова освітня програма організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти», Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 р. № 36

14. Lengrand P. Courting the Positive Virtues: a Case for Feminist Science / P. Lengrand // European Journal of Science Education. – 1986. – Vol. 8, No. 2. – P. 121 – 134.

15. Dave R. N. Foundation of Lifelong Education: Some Methodological Aspects / R. N. Dave. – Hamburg, 1976. – 344 p.

16. Day C. In-service teacher education in Europe: conditions and themes for development in the 21-st century / C. Day // Journal of In-service Education. – 1997. – Vol. 23, № 1. – P. 38–54.

17. Glatthorn A. Teacher development : International Encyclopedia of Teaching and Teacher Education / A. Glatthorn ; ed. by L. Anderson. – London : Pergamon Press, 1995. – 198 p. Порівняльна професійна педагогіка 1/2011 106/

18. Toffler A. the Future of labor in the West // O. Toffler. – М. : Progress, 1986. – 642с.

References

1. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» – [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: www.mon.gov.ua

2. Entsyklopediia osvity / Akad. ped. nauk Ukrainy ; holovnyi redaktor V. H. Kremen. – K. : Yurinkom Inter, 2008. – 1040 s.

3. Kontsepsiia Novoi ukrainskoi shkoly [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola>.

4. Kudriavtseva S.P., Kolos V.V., «Mizhnarodna informatsiia». Navchalnyi posibnyk — K.: Vydavnychiy Dim «Slovo», 2005. – 400 s.

5. Lozovetska V. T. Do pytannia onovlennia profesiinoi osvity / V. T. Lozovetska // Pedahohichna i psykhohohichna nauky v Ukraini : zb. nauk. prats. – K. : Pedahohichna dumka, 2012. – S. 134 – 142.

6. Lukashevych N. P. Sotsyolohyia obrazovanyia / N. P. Lukashevych, V. T. Solodkov ; pod red. N. P. Lukashevycha. – Kyev : MAUP. 1997. – 224 s. 3.

Mykhaileva E. H. Непрерывное образование как фактор развития интеллектуал

7. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.06.2013 r. № 344/2013 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.president.gov.ua/ru/documents/15828.html>.

8. Nепrерывное образование как прынтып функтыонирования современных образовательных систем: (первыи опыт становления у развития в Ukraine) : monohrafiya / pod obshch. red. V. Y. Astakhovoi ; Nar. ukr. akad. –

Kharkov : Yzd-vo NUA, 2011. – 214 s.

9. Prohrama pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity vchyteliv inozemnykh mov/ [red. O. P. Shalenko] - K.: TOV «KhIK», 2012. – 391s.

10. Ramka bezperervnoho profesiinoho rozvytku vchyteliv. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.britishcouncil.org.ua/year-of-english/updates/blog/professional-framework-teachers>.

11. Semychenko V.A. Psykholohichni aspekty profesiinoy pidhotovky i pisliadyplomnoi osvity pedahohichnykh kadriv / V.A.Semychenko // Pisliadyplomna osvita v Ukraini. –2001. – №1. – S. 54–57.

12. Sysoieva, S.O. “Tvorchist i tekhnolohii u naukovykh doslidzhenniakh neperervnoi profesiinoy osvity“ [Creativity and technology in research of continuous professional education]. Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnymy systemamy: filosofiiia, psykholohiia, pedahohika, sotsiolohiia, no. 2 (2008): 79-86.

13. Typova osvitnia prohrama orhanizatsii i provedennia pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh pratsivnykiv zakladamy pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity», Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 15.01.2018 r. № 36

14. Lengrand P. Courting the Positive Virtues: a Case for Feminist Science / P. Lengrand // European Journal of Science Education. – 1986. – Vol. 8, No. 2. – P. 121 – 134.

15. Dave R. N. Foundation of Lifelong Education: Some Methodological Aspects / R. N. Dave. – Hamburg, 1976. – 344 p.

19. 16. Day C. In-service teacher education in Europe: conditions and themes for development in the 21-st century / C. Day // Journal of In-service Education. – 1997. – Vol. 23, № 1. – P. 38–54.

16. Glatthorn A. Teacher development : International Encyclopedia of Teaching and Teacher Education / A. Glatthorn ; ed. by L. Anderson. – London : Pergamon Press, 1995. – 198 p. Порівняльна професійна педагогіка 1/2011

17. Toffler A. the Future of labor in the West // O. Toffler. – М. : Progress, 1986. – 642с.

Ирина Болеславовна Гуменюк,

преподаватель кафедры методики преподавания учебных предметов
коммунального заведения «Житомирский областной институт
последипломного педагогического образования» Житомирского областного
совета

**РАМКА НЕПРЕРЫВНОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УЧИТЕЛЕЙ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ
КАК ДЕЙСТВЕННЫЙ ИНСТРУМЕНТАРИЙ УПРАВЛЕНИЯ
РАЗВИТИЕМ ИХ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ**

Аннотация. Современная школа требует учителя, который находится в авангарде общественных и образовательных преобразований, готов к накоплению и получению новых идей, является агентом современных изменений, способен не только работать в новом формате, а также является конкурентоспособным, совершенствует свои профессиональные умения, учится в течение всей жизни, использует различные инструменты управления собственным профессиональным развитием, одним из которых является Рамка непрерывного профессионального совершенствования учителей иностранных языков.

В статье рассмотрена структура Рамки непрерывного профессионального совершенствования учителей иностранных языков, которая определяет основные направления непрерывного профессионального развития учителей, является средством осознания профессиональной роли учителя как фасилитатора учения, инструментом

для измерения уровня профессиональной подготовки учителей, а также путеводителем для учителей в планировании дальнейшего совершенствования профессиональной компетентности с помощью дескрипторов профессиональной деятельности учителей различных квалификационных категорий в следующих областях: планирование уроков и курсов, понимания учащихся, организация урока, эвалюация и оценивание учебных достижений, знание предмета «Английский язык», управление собственным профессиональным развитием.

Делается акцент на возможности использования Рамки во время прохождения курсов повышения квалификации учителей (преподавателей) английского языка с целью развития рефлексивных умений, для анализа своей деятельности, самосовершенствования и саморазвития, так как в современных условиях достижение жизненного и профессионального успеха невозможно без постоянного освоения новых знаний, без профессионального совершенствования, использования различных действенных инструментов управления собственным профессиональным развитием, одним из которых является Рамка непрерывного профессионального совершенствования учителей иностранных языков. Умелое использование ее в практической деятельности позволит учителю самостоятельно ставить и достигать цели, выбирать содержание и формы совершенствования, планировать конкретные пути своего развития, воспитывать в себе необходимые качества для обучения в течение жизни.

Ключевые слова: Рамка непрерывного профессионального развития учителей иностранных языков, профессиональное развитие, инструменты управления собственным профессиональным развитием, непрерывное образование учителей, образование в течение жизни.

Iryna Bol. Humeniuk,

teacher educator of the department of methodology of subjects` teaching of

communal educational institution «Zhytomyr Regional In-Service Teachers`
Training Institute»

Abstract. The modern school needs a teacher who is at the forefront of social and educational transformations, ready to accumulate and receive new ideas, is an agent of modern change, is able not only to work in a new format, but also to be competitive, to improve his professional skills, to study throughout his life, using a variety of tools to manage his/her own professional development, one of which is the Continuing Professional Development Framework for Teachers of Foreign Languages.

The article deals with the structure of the Continuing Professional Development Framework for Teachers of Foreign Languages, which defines the main directions of continuing professional development of teachers, is a means of understanding the professional role of the teacher as a facilitator of learning, is a tool for measuring the level of professional skills of teachers, as well as a guide for teachers in the planning of further improvement of professional competence by means of descriptors of the professional activity of teachers of different qualification categories in the following areas: planning lessons and courses, understanding learners, organizing a lesson, learning and evaluating learning achievements, knowledge of the subject "English", managing your own professional development.

The emphasis is on the possibility of using the Framework during the courses of English language teachers (teachers) training in order to develop reflexive abilities, for the analysis of their activities, self-improvement and self-development, because in today's conditions, the achievement of life and professional success is impossible without the constant development of new knowledge, without professional development, the use of various effective tools for managing their own professional development, one of which is the Framework for Continuous Professional Improvement of Foreign Language

Teachers. Skillful use of it in practical activity will allow the teacher to independently set and achieve goals, to choose the content and forms of improvement, to plan the concrete ways of its development, to provide the necessary qualities for life-long learning.

Key words: Continuing Professional Development Framework for teachers of foreign language, professional development, tools for managing teachers` professional development, continuing education, lifelong learning.

Стаття надійшла до редакції 09 листопада 2018 року

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики навчання мов і літератури КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Л.О. Лузан